Szerkesztőség és kiadó hivatal
Első SIMONFFY-ház a városházával szemben

HIRDETMÉNYEK,
előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár
Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre .. .. 10 frt — kr
Félévre .. .. 5 frt —
Negyedévre .. .. 2 frt 50
Egy hóra .. .. 1 frt —

Hirdetési dij:
Ot-hasábospetitsor egyszeri beigtatásáért 5 kr
Bélyegdij minden hirdetésért külön 20 kr
Nyilttér 4 hasábos petitsorért 20 kr.

XII. évfolyam. 1885. Debreczen. Kedd, május 26. 100. szám

A mezei munkások sztrájkja.

(T.) Mit nem tesz a szokás. Mi nagy dolognak tartjuk ha a gyári munkások, a pék segédek sat. nincsenek a munka bérrel megelégedve. Es sztrejkolnak; nagy dolognak tartjuk mert nem szoktuk meg. Az ipar régibb dolog a jobbágyság felszabaditásánál s megvan neki a munkarendszere már régi idők óta. Az iparos munkadijának megszabása ugyszólván nemzetközi s a különbség köztük nem sokkal nagyobb mint a gabnaárak közt. Az ipar világ versenye nem türi a háromszoros munkabéreket, mi az ipar avagy gyári czikkek árát is háromszorosra emelné, s balgaság lenne azt hinni, hogy e drága gyártmány az olcsó gyártmánnyal versenyezni képes lenne. Ez okozza, hogy az ipar vagy gyári munkásoknak is, csekély változatossággal, hogy ugy mondjam nemzetközi dijazását. Nagy dolog tehát az mikor egyik vagy másik vidéken, egyik vagy másik gyárban a munkások nagyobb bért követenek, mert ez az ipar vagy gyári czikk előállitásának olcsóságára avagy drágaságára van kihatással és a gyártmány versenyképessége felett dönthet. Az ipar és gyári munkások fellépése tehát mindig bizonyos kis forradalomnak tekintetik, és nem ritka eset, hogy egy létkérdéssel van összefüggésben amennyiben a munka drágulása folytán már nem egy gyár szüntette be müködését. Ezen munkás sztrájkok tehát mindannyiszor nagy dolgok, nagy dolgok pedig kivált azért mert számitáson alapulnak, s a munkaadók jól tudják hogy a munkabér felemelésének mi következményei lehetnek.

Tekintetbevéve most már azt, hogy a gazdasági produktumok is világverseny tárgyát kezdik képezni, hogy a külföld gabnapiaczait most már nem csak mi látjuk el terméseinkkel, hanem más világrészek is versenytársainkká lesznek; és tekintve, hogy a folytonosan használt magyar föld ősi erejét szintén veszteni kezdi, s a puszta szántáson kivül magasabb kulturai müvelés a munkás kezet méginkább igénybe fogja venni: mit fog csinálni a magyar gazda a mai munkásviszonyok mellett mikor ma sem képes már a világversenyt hosszabb ideig kiállni. Es hogy mindez ideig nem jajdult még fel, oka csak az, mert nem számit, mert a mezei munkásoknak egy hetenkint megmegujuló sztrájkolását nem veszi figyelembe. Pedig a mit ma már, a mezei munkások végbevisznek, oly nyomasztó behatással van a magyar mezei gazdaságra, hogy elvégre is ha nem változtatunk rajta, ez fogja azt tönkre tenni.

Hiszen kérem a mezei munkások hétről-hétre sztreikolnak, s a mint már egy pár megyéből ki is mutattam, oly magasra erőltetik fel a munkabért, hogy azt a mai világverseny mellett a termelőknek elviselnie lehetetlen. De mert a termelő nem számit ugy mint az iparos vagy a gyáros; mert sem a birtokba, sem a beruházásokba fektetett tőke kamatát nem számitja; mert rendes könyvet nem vezet, és hogy egy mázsa buza neki magának mennyibe kerül, nem tudja, stb. képes eltürni azt, hogy a mezei munkások ily elviselhetetlen nyomást gyakorolnak reá, és a világversenyről leszoritván elébb utóbb tönkre teszik.

Már maga a felesrendszer égbekiáltó és valóságos ázsiai? Nem pusztán azért mert feles terméstinket viszi el, de azért is, mert a földet roszul müveli, kritikán alul. Eppen ugy, mint ez előtt száz esztendővel müvelte. Az aratás is éppen ugy megy, mint évtizedekkel ezelőtt ment, holott a verseny és kultura óriásilag halad körültünk. hát hogy akarunk mi, a mai munkás viszonyok mellett ily verseny közepette megélni?

Ahelyett hogy sokat és dusan termelnénk, termelünk keveset és drágán. Kapás növényeinknek felét odaadjuk a munkásnak, gabna terméseinknek felét szintén odaadjuk, a megmaradt részt majd nem megfizetjük, és ily viszonyok mellett Indiával akarunk versenyezni.

De hogy micsoda számitás uralkodik nálunk a kapás növényeket illetőleg, azt is ide irom:

Először is az a számitás, hogy a mai munkabér mellett a kapáltatás nem fizeti ki magát. — A helyett tehát, hogy olcsó munkásról gondoskodnának, hogy a munkás viszonyok állami rendezése mellett agitálnának, s akarná, nem akarná de kényszeritenék a kormányt az ily intézkedésére, a helyett belenyugodnak a régi feles rendszerbe, mely mellett hogy szintén nem lehet a világversenyt kiállni minden józan tekintet által belátható.

Először is, a feles munkás a lehető legrosszabb munkás, s azonfelül semmit nem tesz ideiben. Rosszul szánt, rendszer nélkül ültet, és késve dolgozik. Ez a mai világban már nem munka. S ha vesszük, hogy egy hold helyett kettőt kell használnunk, száz forint tőke helyett kétszáz forintot, azért hogy még kevesebb termésünk is legyen, mindjárt be fogjuk látni, miért lehetetlenség a mai világverseny közepett feles rendszerrel megélni,

De hát ez igy megy. A mezei munkás, amint a dolog idő megkezdődik, sztrájkol. Mi fizetjük. A gyár inkább beszüntetné a munkát. mert hiszen tönkremenés ugyis bizonyos, de mi nem számitunk. Gabonáink egy részét odaadjuk az aratónak, másik részét a cséplőnek, harmadik részét a szántónak, negyedik részét a kereskedőnek, s ki tudná megmondani kinek? Aztán a maradékkal beállunk a világversenybe megbukni.

Hát uraim ez nem szamitás! Ily számitás mellett nem lehet existálni! Es amint az urak számitani fognak, be fogják látni, hogy a leg és legelső feltétele a gazdának az olcsó munka, mig önök fizetik a munkát derüre-borura, amint a munkás meghatározta. Önök nem védekeznek a sztrájk ellen, hanem megadják neki magukat. Önök, Magyarország területéről elbocsátják, kihagyják vándorolni az olcsó munkást, és fizetik a drágát határ nélkül. Fogjanak tehát önök kezet a kormánynyal, és necsak támogassák ezen intézsedéseit, de járuljanak hozzá testestől-lelkestől, mert hiszen az önök érdekében történik, s ha nem történik, elpusztul a magyar gazda!

Az országos kiállitásból.

Budapest május 24.

Két esemény tölti be a lefolyt kiállitási hetet és egy harmadik, az előbbiekhez jelentőségre nézve hasonló esemény, szintén már előre veti árnyékát ugyan e hét befejező napjára. A két előbbi alatt a kiállitók diszlakomáját és a bécsi községtanács testületi látogatását, az utóbbi alatt a bécsi irók és müvészek egyletének, a Concordiának Budapestre való leránduláját értjuk.

Az utóbbit illetőleg a főváros minden intézkedést megtett a végből, hogy a szellem lovagjainak e raját a legünnepélyesebb fogadás érje és hogy részök legyen mind ama megtiszteltetésekben, a melyekre méltán tarthatnak számot azok, a kik a szomszéd osztrak állam szellemi életét intézik. A bécsi községtanács tagjai, hogy saját szavaikkal éljünk, „dicső napokat töltöttek Budapesten.“ Az a szivélyesség és lelkesedés, a melylyel fogadtattak, nem csekélyebb mértékben lepte meg őket, mint a hatalmas kiállitás, a melynek kedveért jöttek körünkbe és a melyben egy gazdaságilag is egészségesen fejlődő nemzet gazdag és változatos alkotását ismerték meg.

A harmadik esemény, a melyről e sorok elején szóltunk, azonban egyenesen politikai és társadalmi jelentőségüvé emelkedett az által, hogy az ez alkalomból Magyarország intéző államférfiának ajkáról felhangzott ige ünnepélyes és velős alakban kidomboritá a kiállitás hivatását és czéljait, egyuttal megjelölve amaz irányt, a melyben hazánk gazdasági fejlödésének haladni kell, ha nem akarjuk, hogy hiábavalók legyenek azon áldozatok, a miket Magyarország anyagi viszonyainak megszilárdulása érdekében hozott.

A kiállitók nagy diszebédjén a miniszt-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

NYOMRÓL NYOMRA.

(Beszély.)

Irta: *Vértesi Arnold*

(Folytatás.)

Feje be volt törve s a vér beboritotta egész haláltékát. A mint lezuhant a kutba, egy éles köre esett. Oda lennt is egész tócsa állt. —

— Látják, hogy agyveleje is kilocsant! — szólt az egyik ember, a ki fölhozta.

Birák uraimék még mindig fejüket csóválták.

— Meghalt, nem lehet tagadni, — szólt végre a jegyző hivatalos fontossággal.

A népcsoport félénken huzódott félre. Mindenkinek arczán ijetség látszott. A babonás emberek suttogni kezdtek és összedugták fejüket. Nem jó lesz azt akutat bolygatni!

Megzavarodva állt ott az egész nép. A biró és esküdt uraimék is azon tanakodtak, vajjon hozzá lássanak-e a kut kiásásához vagy abba hagyják az egész dolgot:

Csak a jegyző biztatta az összegyülteket:

— Lássanak hozzá kigyelmetek!

— Hátha nem is igaz az az egész história? — veté ellen a biró uram.

Végre abban egyeztek meg, hogy a szolgabiróért küldenek. Ha a szolgabiró ur parancsolja, akkor kiássák a kutat.

Estig csakugyan meg is jött a szolgabiró s akkor mindjárt teljes erővel hozzálátták a munkához. Kötelekkel kiemelgették, a kutból a nagy köveket, kosarakra hányták a szemetet, földet.

Mikor valami két lábnyi földet eltakaritottak, előtünt a holttest.

A borzalom susogása terjedt el a csoportban. Az emberek, a kik odalent voltak a kutban, megálltak az ásóikkal egy perczre.

— Vigyázva emeljék ki, meg ne sértsék! — kiáltott le a szolgabiró a kut széléről.

Már bealkonyodott, már homályos volt. Száraz fenyőágakat gyujtottak meg s kisérteties vöröses fények mellett emelkedett lassan a holttest a kutból.

E látványra a szolgabiró testén is hideg borzongás futott végig. Két vagy három perczig ugy maradt mozdulatlan, mintha irtóznék közelebb lépni. Aztán legyőzte borzadását s oda ment a holttesthez, melyet vigyázva fölhoztak a kutból.

Gondosan megtekintették a holtat. Erőszak jelei nem látszottak rajta. Sem vágás, sem szurás, sem egyéb. Csak nehány zuzódás és horzsolás látszott, amit bizonyosan az eséskor kaphatott.

Később az orvos, a ki megvizsgálta a holtestet, ugyanezt konstatálta. Határozottan állitotta, hogy itt sem agyonütés, sem megfojtás nem fordulhatott elő. Itt csak két eset lehetséges: vagy élve taszitották Bábolnayt a kutba vagy magától véletlenül beesett, a mi tekintetbe véve, hogy a kut semmi karfával sem volt körülfogva, égyátalán nem lehetlen. Az eséskor egy helyütt betörte ugyan fejét s két oldalbordáját is összezuzta, de e sérülések nem lettek volna okvetlen halálosak, ha rögtöni gutaütés nem járul hozzá.

Egy sajátságos körülmény azonban a legnagyobb mértékben felköltötte az orvos bámulását s mindazokét, kik az orvos látleletét olvasták. Az orvos ama csodálatos észrevételt tette, hogy a holtat, valószinüleg rögtön lezuhanása után, életre akarták ébreszteni. Világosan felismerhetni még most is a hullán, hogy ilynemü kisérlet tétetett Még most felismerhetni, de egy-két hét mulva már annyira enyészetnek indult volna a holttest, hogy nehezen lehetett volna többé azt észrevenni.

A mire az orvos ur állitását épitette, az következőkből állt: a holttest egészen hanyat volt fektetve, mikor föltalálták, holott a zuzások szerint következtetve, — egészen ellenkező helyzetben kellett volna feküdnie; továbbá az ing és a mellény ki volt gombolva, a nyakkendő leoldva, a szivgödör táján s a halántékokon a a bőr erőssen megdörgölve s az egyik karon az ér óvatosan felvágva. Látszik, hogy oly ember cselekedte, a kinek némi kis orvosi ismerete van.

Hogy ki volt, azt nehéz lesz megtudni Maga volt e a gyilkos a ki talán megbánta cselekedetét vagy más valaki?

— Majd megtudjuk, — viszonzá a szolgabiró. — Fájdalom, a vádlót örökre elnémitotta egy véletlen baleset, de legalább megnevezett egy nevet, s azon a nyomon továb mehetünk.

X.

A befogott József makacsul hallgatott. Nem akart semmi kérdésre felelni.

Szikszay Lénárd is meglátogatta őt börtönében. Azt hitték, hogy az ügyvéd, ki iránt a legnagyobb ragaszkodást és tiszteletet tanusitotta, talán mégis rá fogja, birni őt, hogy valljon.

— Látja, József, — szólt az ügyvéd szomoruan, én nem birom még most sem elhinni, hogy ön a bünös. On, a ki egész életén tiszta mocsoktalan becsületesség példány képe volt! Ön nem lehet a bünös. De önnek tudomása van valamiről. Ön hallgat, de én bizonyos vagyok benne, hogy tudomása van Miért nem mondja meg a törvény előtt az igazat?

Az öreg ember komoran, sötéten nézett az ügyvédre- de nem szólt semmit.

Szikszay Lénárd csüggedten hajtotta le fejét.

— Meglehet, hogy szivem vérzeni fog arra, a mit ön fog vallani; de nem nézhetem tovább, hogy az ártatlan szenvedjen.

— Itéljenek el! — szólt az öreg ember komoran.

S minden hiába volt; egy szót sem lehetett belőle kiveni.

— De hát okvetlen szükséges, hogy itt valaki bünös legyen? — szólt Szikszay Lénárd ur, a mint viszatért a szolgabiróhoz. — Nem lehetséges az az eset, a mit az orvos is megenged, hogy Bábolnai Mihály véletlen esett a kutba? Arra akart épen átmenni a vasuti állomáshoz, hogy ne keljen a hosszu kerülő utat megtennie a falu körül; nem nézett maga elé, az utóbbi napokban különbeo is nagyon izgatott, zavarodott volt; mi lehetetlenség van abban, hogy vigyázatlanul bezuhant a kutba?

— Magam is ezt tartanám a legtermészetesebbnek, — viszonzá a szolgabiró. — A ki gyilkolni akar, az más módját választja Az leszurja vagy agyonüti áldozatát s az után dobja a kutba. Önnek teljesen igaza van én is igy okoskodnám. A gyilkosság nagyon valószinületlennek látszik. De....

— Ah, ön az orvos véleményét érti! — viszonzá Szikszay Lénárd. — Föltéve, hogy az valóban csalhatatlan igaz, nem magyarázhatni-e meg azt is igen könnyen? Valaki véletlen arra mehetett, megpillantotta a kutban fekvőt, segiteni akart rajta, megkisérlette, nem birná-e föléleszteni s mikor meggyőződött róla, hogy az halott, akkor ott hagyta Hisz ez oly természetes!

— Kétségkivül egészen természetes, — felelt a szolgabiró. — Nem csodálom, hogy az illető nem tett róla jelentést. Az annyi teketóriával, kellemetlenséggel van összekötve, megidézik Pontiustól pilátushoz, vallatják fakgatják, jegyzőkönyveket kell neki alairni, esküt letenni. Biz attól örömest megszökik az ember, ha lehet Még utoljára at-

terelnök kimondta ama nagy szót, hogy kárhozatosnak tekintendő minden törekvés, mely a közgazdaság egyes ágait — a kereskedelmet, ipart és földmivelést — egymástól elválasztani, sőt egymással szembeállitani akarja és hogy a kiállitás egyik főérdeme éppen abban áll, hogy minden kétséget kizáró módon kimutatta a solidaritást a közgazdaság minden egyes ága közt.

E szavakban erélyes tiltakozás rejlik mindama separatisticus törekvések ellen, melyek — idegen földből hozatván be országunkba — néhány évvel ezelőtt erélyesebb módon, utóbbi időben igaz hogy mindinkább gyöngülő erőkkel oda irányultak, hogy mesterséges ellentéteket állitsanak fel egyrészt a földmivelés, másrészt a közgazdaság egyéb ágai között, mely törekvések lehet ugyan, hogy jó és dicséretes szándékon alapulnak, de végeredményökben mégis csak oda vezethetnének, hogy elvonnák magától a céltól: Magyarország gazdasági regenerációjának nagy feladatától azon erőket, a melyeket a gazdasági tényezők egymás ellen folytatott harcza okvetlenül megemésztene. Az agrárius tulzók és az egyéb néven nevezendő separatisticus töredékek bizonyára megjegyzendik maguknak eme leczkét, valamint félre nem érthetik ama dörgő lelkesedést, melyet a kormányelnök eme lendületes szavai az összes ünnepi közönségben költöttek, mely utóbbiban a kereskedelem, az ipar és a mezőgazdaság egyaránt voltak képviselve.

Fölemlitendő továbbá Széchényi Pál gróf miniszter felköszöntője az ország iparosaira, mely toaszt mintegy illusztrációja volt Tisza Kálmán beszédének, mivel azon államférfiu ajkairól hangzott, a ki a gazdasági tényezők egységének élő jelképe gyanánt tekintendő, minthogy az ő kezében összpontosul a kereskedelem, az ipar és a földmivelés legfőbb vezetése.

A kiállitók fényes diszlakomája tehát már e nyilatkozatoknál fogva is még soká emlékezetes fog maradni mind ama körökben a melyek szivükön viselik magyar hazánk gazdasági felvirulását.

Tenyész juh-kiállitás.

— Saját tudósitónktól. —

Budapest máj. 25.

Tagadhatatlan, hogy valamennyi ez ideig megtartott időleges kiállításaink közül nemcsak legérdekesebb, de közgazdasági jelentőségénél fogva legfontosabb és tanulságosabb volt a kiállitást látogató gazgaközönségre nézve a tenyészjuhok folyamatban levő nemzetközi tárlata. Ezzel azonban korántsem azt akarjuk mondani, mintha akár a hizott szarvasmarha és hizott juh-kiállitás, vagy akár a szárnyas állatkiállitás kevésbé lett volna a maga nemében sikerült, vagy hogy nem akarnók méltányolni állatkivitelünknek azon eszközét, melyet az okszerü hizlalás nyujt a gazdáknak, hanem egyszerüen és minden akademiai diskussió mellőzésével kifejezést óhajtunk adni a szakértő közönség azon verdiktjének, hogy juhászatunk ugy lett e tárlaton bemutatva, a mint azt minőségi és mennyiségi jelentősége megérdemli és méltán megköveteli.

Egy tekintet a következő adatokra minden kételyt kizárólag beigazolja azt, a mit fentebb elmondottuk, mert e tárlaton a hazai és idegen tenyésztők által nem kevesebb, mint 835 drb. kos, 1096 drb. anya, 153 drb. ürü és bárány, s igy összesen 2084 drb tenyész állat lett bemutatva: ekkora mennyiség sem a bécsi, sem a párisi és londoni világkiállitások alkalmával nem lett bemutatás végett felhajtva.

A felhajtott anyagból Electoral Negretti 577 drb, szövet gyapjas 87, drb, hazai fésüs 437 db, franczia irányu 311 db, angol husjuhok- és pedig rövid gyapjasokból 59 raczkák (honi magyar faj) 34 db, egyéb fajták 29 drb.) és keresztezésekből 322 drb. lett kiállitva, s a kiállitott anyag igen kevés kivétellel példányszerü állatai közül valók az illető juhászatoknak.

Képviselve láttuk a gr. Brunsviek, Czilchert, Festetich, Hunyady, Héderváry, Károlyi, Meternich, Puthon, Stubenberg, Széchényi, Schönborn, Vodianer, Geiszt, Jaross Eszterházy, Losonczy és a magyar korona uradalmak juhászatának kitünő termékei mellett a legnemesebb és ismertebb tenyésztőinek állatait: Gadegast, Gersdorf Lobbovicz, Planicz Thun, Steiger, Baurmeister, Growe, Gödecke, Wallesi herczeg s a kit talán az idegenek közt legelső helyen kellett volna emlitenünk Natusius által bemutatott gyönyörü apa és anya állatokat.

A hazai és idegen juhászatnak ily nevü képviselői mellett valóban nehéz volt a kisebb gyakran kényszerüségből fentartott juhászatoktak a verseny terére lépni és annál örvendetesebb jelenségképen kell felemltenünk, hogy versenyt kisebb gazdáink és juhászataink becsülettel megállották, a mi annál elismerésre méltóbb, mivel megállapodott tenyészirányról a juhászatban, részben az Ausztráliai és Amerikai gyapju konkurrentia nyomasztó hatása, részben pedig a hustermelést czélzó angol fajokkal való keresztezések és lábra kapott egyéb experimentumok következtében évek sora óta szó sem lehet.

Lépten nyomon azonban meglátszik kisebb gazdáinknál is az igyekezet, haladni a korral ott és annyiban, a hol és a mikor az a haszonra való gazdálkodás rovására nem történik.

Debreczen és vidéke is erős részt vett a versenyben s bemutatott állataival majdnem minden csoportban képviselve volt. A magyar juh tartó gazdák két kos, 4 anya és két bárány; a birka tartó gazdák két kos és 4 anya; Rickl Géza 4 down keresztezésü bárány és ugyanannyi anya állattal; a debreczeni gazdasági tanintézet 11 kotswold kos után származott állattal, továbbá 18 drb fésüs gyapjas kos és anyával és Lukács Dezső nádudvari közbirtokos 10 drb szép tenyészállattal.

A legnagyobb szigorral megejtett birálat alkalmával a magyar juhtartó gazdaság a megitélhető **második** dijjal, **nagy bronzéremmel**, a birka tartó gazdaság intézője közreműködési **nagy bronzéremmel**, s a gazdasági tanintézet **jegyzőkönyvi elismeréssel** lett kitüntetve.

Üdvözöljük ennélfogva részünkről is a debreczeni gazdákat, kik ezen kiállitás alkalmával is megmutatták, hogy tudnak haladni a korral, és üdvözöljük Debreczen város hatóságát, hogy módot és alkalmat adott gazdáinknak a kiállitásban való részvételre.

Z.

Napi hirek.

— **József főherczeg** f. hó 30-án városunkba érkezik, hogy itt a honvédsapatok felett szemlét tartson.

— **A kaszárnya épitési ügye.** Tudjuk, hogy a kaszárnya épitési fontos ügyében közelebb egy küldöttség járt Bécsben ő felségénél a királynál. A válasz a kérelemre most érkezett vissza, és mint örömmel jelenthetjük a legkielégitőbb alakban, mert a város méltányos kérelme meghallgattatott, s ő felsége rendeletéből a városunkban rendesen állomásozni szokott két gyalogsági zászlóaljon, egy zászlóalj kiegészitési kereten továbbá egy lovasosztálytörzs és három lovas századon felül még egy gyalogsági ezredtörzs, egy lovasosztálytörzs, és három lovas század fog itt állomásozni. A kaszárnya épitésre nézve megalakittatatik a végleges katonai és polgári vegyes bizottság és a szükséges intézkedések haladéktalanul megtétetnek.

— **Az árvaház** részére befolyt adományok: Huttflész Istvánné urnő 12 liter tejet, Vass Pálné urnő 500 drb palántot, Nagy Péterné urnő 1 tál káposztát, 2 kilo szalonnát, Nemes Kálmánné urnő 1 frtot csemegére, N. N. urnő 1 frtot pecsenyére. Fogadják szives megemlékezésökért az árvák nevében hálás köszönetemet. Kacskovicsné.

— **Hymen.** Erseg Endre magyar kir. honvéd főhadnagy, markosfalvai özv. Markos szül. Burghold Vilma asszonyt eljegyezte.

— **A kereskedő ifjak önképző** egyesülete 1885 május 28-án este 8 órakör, uj helyiségében rendkivüli közgyülést tart, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghivatnak. — Baltigh Géza jegyző.

— **Adakozás.** Czerék A. nyomorba jutott családja részére a már kimutatott adományokon kivül ma Szikszay József urtól vettünk 2 frtot, N. N.től 1 frt. Zöld Istvánné tól 4 frtot. Ez utóbbi négy forinthoz hozzájárultak a következők: Zöld Istvánné 20 kr. (és 1 kilo szalonna) Gyöngyösi József 20 kr (és 1 kenyér) Sándor Imre 20 kr. Bátori András 20 kr. Bodó Imre 10 kr. Kis János 10. Pongor István 30 kr. Szőke József 20 kr. Kovács László 20 kr. Gyurik Pál 10 kr. Bonyhai József 30 kr, Nagy Gábor 20 kr. Szabó János 10 kr. Kovács István 20 kr. Nagy Mihály 10 kr. Fodor András 10 kr. Varga Ferencz 10 kr. Makány Sándor 10 kr. Kerekes Albert 20 kr. Nagy István 20 kr. Kovács Gergely 10 kr. Kozma Lajos 10 kr. Zeke József 20 kr. Nagy Gábor 10 kr. Csáki András 10 kr. A begyült hét forintot az illető helyre eljutattuk.

— **Találtatott** a Nagyerdőn egy ezüst feketére emailirozott karperecz. — Tulajdonosa kellő igazolás mellett átveheti a városháza első emeletén levő I. ker kapitányi hivatalnál.

— **Piros pünkösti napjára** fényes napsugár köszöntött be hozánk s uj életet fakasz- mindenfele. A két heti zimankós vihar anyira beszoritotta az embereket a szobába, hogy most százszor több kedvvel használták fel az alkalmat a szép zöldbe sietni. Bezzeg volt dolga a kis vasut"-nak, három gép zakatolt az utczákon egymás után s és egymás mellett fel s alá és hét kocsi szállitotta az embertömeget. Ember ember hátán tolongott. Az első nap délután egy kis eső kergette szét a közönséget, és szakitotta félbe a mozgalmat, de tegnap egész nap verőfényes nap sütött és csaknem az egész város kint volt a nagyerdőn, hol tiz—husz helyen szóllott a vig zene és járta a jókedvü táncz. Szebb élénkebb zajosabb és mulatságosabb népünnepet mint a debreczenieknek a pünkösd másodnapja el képzelni sem lehet.

— **Dr. Somogyi Zoltán** orvos, sebész szemész szülész lakását Nagy-uj-utczából czegléd-utczára (a patikával szembe) helyezte át. Rendel d. e. 8—10-ig, d. u. 2—4 ig.

— **Letört virág** Handtel Vilmos kedves szép leánya Vilma ki városunk egyik kiváló kedves jelensége volt meghalt. Az ifjuságában elhunyt leány temetése tegnap nagy részvét mellett ment végbe. A szomoru halálról a következő gyászjelentés adatott ki: Mély fájdalommal megtört szivvel és veszteségünk keserves érzetével tudatjuk forrón szeretet kedves egyetlen leányuk, illetőleg testvéremnek HANDTEL VILMÁNAK folyó 1885. évi Május 23-kán délután 6 órakor, élete tavaszán hosszas sulyos szenvedése után bekövetkezett csendes de ránk nézve gyászos kimultát. Kedves halottunk földi részei folyó május 25-kén délután 4 órakor fognak a nagyvárad-utcza 2206-ik számu háztól az ágost. hitv. szertartás szerint, rövid gyász ima után, a czegléd-utczai sirkertbe örök nyugalomra letétetni. — Mely gyászszertartásra rokonainkat, barátainkat, ösmerősinket és a boldogultnak barátnőit bánatos szivvel meghivjuk. Debreczen, 1885 Május 23. Handtel Vilmos, Handtel Lászlóné Gallner Emilia, és testvére: Handtel Kálmán; mint távol levő rokonai is. Béke lengjen porai felett!

— **Koleraoltás** Madridi lapok arról adnak hirt, hogy egy fiatal kataloniai orvos folyionos kisérleteket tesz ara nézve, hogy a kolerától beoltása által az embri szervezetet megszabaditsa. Egy orvos, Jaime Ferran dr jelenleg 33 éves iskoláit Tortosában, Tarragonában és Barczellonában végezte. Nehány év óta Tortosában lakik s szakismereteivel a madridi orvosi akadámián jó hangzást vivott ki nevének. Mult évben Toulonban és Marseilleben tanulmányozta a kolerát, s kiválönösen Koch dr. baczillus theoriáját. Ferán azt hiszi, hogy Koch dr. a bacillust fejlésének csak első stadiumban figyelte meg, s amint a tapasztalatra jött, hogy ha e bacilliusokat bizonyos vegygyel kezeli, mely az állati epéhez és az emberi gyomornedvhez hasonlit, akkor bacilust e módon kifejlesztheti. E kutatások alatt jött rá a legősibb petére, mely ő tulajdonképen a kolera anyagának és terjesztőjének hisz, s ennek a megsemisitésére törekszik Ferran, beoltás utján.

— **Divat.** Az utázási évad kezdetét vevén, a divat kérdés is uj stádiumba jutott. Az uj öltözékek a keresett elegánczianak és a puritán egyszerüségnek vegyülékét tüntetik föl. Mintegy varázs-szóra tüntek el a számtalan dudorok és a keresztül kasul szőtt fent drapéek, számüzvék a keskenyre szorított derekak, a szoknyák aljára illesztett fehér csipke foszlányok. A drapirozott szoknyák helyett, fönt erősen behajtott sima, bő pótszoknyákat hordanak, melynek jobb- vagy baloldalt csak egyetlen szerény szalag-garnitúrával birnak, a merev pánczél-corsegak helyett Jersey szövetből készült hajlékony derekakat, s a csipke foszlányok helyett tenyérnyi széles gumi szallagokat, melyek

---

tól is félhet, hogy őt tartják a gyilkosnak s inkább maga igyekszik betakarni a holtat földdel, galylyal, a hogy tudja, csakhogy mások rá ne találjanak.

(Folyt. köv.)

Hugó Viktor.

(Született 1802. februhár 26. Meghalt máj. 22.)

Hugó Viktor lezárta szempilláit örökre. Az eszmék nagy harczában egyik legkimagaslóbb alak volt ő. Néve ismeretes a mivelt világ minden zugában minden müvelt ember előt.t Franczia ország legnagyobb költője, de müveiből lekesedést merit mindeu nemzet fia.

Hugó Viktor Besanconban született 1802- februar 26-án Tanulmányait csekély magszakitassal Párisban végezte. 1815-ben az ocole politechnicue előkészitő osztályba került, mert atyja egy öreg, vasfejü császári tábornok — ki nejétől politika okok miatt elválva élt — minden áron méruöki pályára szánta. A fiu költő akart lenni érezvén keblében az isteni szikrát, miért közte s atya közt elkeseredett harcz támadt az atya levette róla kezét, sorsára hagyta de a magasztos hivatást érző fiatal ember nem ijedt meg az eléje tornyosuló akadályoktól A tőlgy inkább összetöreti magát a vihar által, semmint meghajoljék gyönge nád gyanánt.

Hugó mathematikai tanulmányai mellett költeményeket irt, Első müveiért 800 frankot kapott; ennyi vagyonnal hivta ki a sorsot s lépett az életbe. Ezen összegből élt az alig 20 éves fiatal ember Párisban 18 hónapon keresztül s készité el első regényét. Husz éves volt, midőn anyját elvesztette Ez volt első nagy fájdalma. Lelke mélyéből szenvedett s omló könnyeivel oda vonult a Feuillantine-kertbe, hol anyja mellett gyermekségének legszebb éveit élte át. Itt pillantott meg könyein át egy 15 éves leánykát, ki miut napsugár a viharban, mosolygott feléje Ez a leányka a női szív kizárólagos, meg becsülhetleu kincsét nyujtá neki: a vigasztalást. Ez lett mindene, végtelen szerelme. Ez tette igazi költővé. Huszonegy éves volt; mikor a fiatal -eányt nőül vette. Fouchet Mari férjének szép hozományt vitt . . . tizenhat évet.

Hugó ekkor adta el „Handd'Islandját 1000 frankért. Enyiből állott összes vagyona és — neje szerelméből. A családi boldogság paradicsoma nyilt meg előtte.

Már 1822 ben jelent meg tőle az „Odák és balladák" első kötete, mely nem csupán ihletett költészete, hanem vallási és royalista lekesültsége által is megragadá a közfigyelmet; de e lelkesülés nem gyökerezett mélyen az ifju költő szivében, hanem inkább az anyai nevelés hatása alatt keletkezett mesterségesen s ennél fogva nem is lehetett tartós. Két excentrikus regénye; „Hand' Island" és „Bug Jargal" után 1826-ban bocsátotta közre költeményeinek második kötetét, melyben royalista lelkesedése igen lehevülve mutatkozik.

Ekkor már javában folyt az irodalmi harcz a franczia klaszikai és romantikai iskola hivei között és midőn Hugó Viktor, az előbbinek minden hagyományaival szakitva 1827-ben „Cronwell" czimü drámájával előlépett — egyszerre a romantikus iskola életére állt s annak fejéül ismerte el mindenki.

Az 1830-iki juliusi foradalom teljesen átalakitá Hugó nézeteit, ki ekkor határozottan a szabadelvüek táborába lépett. 1831-ben jelent meg világhirü regénye a „Notre-Dame de Pariz", mely nagy, maradandó sikert aratott, E regényben az egyházat vádolja be. Nemsokára követé azt egy ujabb kötet költemény „Őszi levelek" czimmel, 1841-ben megnyiltak előtte a franczia akadémia kapni. A rákövetkezett években utazott a Rajna mellékén és Spanyolországban, honnan 1843 ban leányának s vejének gyászos halála szóllitá haza.

1848 ban Páris városa megválasztá képviselőül az alkotmányozó, később a törvényhozó testületbe, hol a legradikálisabb eszmék mellett küzdött mint szónok, mint hirlapiró. A deczember 2-iki államcsinynak áldozatául esett ő is, Franczia ország legnagyobb költője számüzötté lőn. Az ötvenes évek elején irt müvei III. Napóleon ellen (kit Le petit Napóleon=a kis Napoleonnak nevezett) és a császárság ellen irányzott leghevesebb politikai pamfletek, oly ragyogó szemkápráztató irálylyal, oly szörnyü erővel irva, amilyennel csak Hugó rendelkezett. III. Napóleon kegyelmet kinalt „a nagy Hugó Viktornak", csak térjen visssza hazájába, de az engesztelhetlen költő azt felelte, hogy a Kis Napoleon kegyelmét nem fogadja el.

1856-ban a „Contemplation" és 1859-ben a Századok legendái" jelentek meg tőle, melyek gyöngyei a francia irodalomnak. Számüzetésében irta a „Nyomorultak"-at és a „Tenger munkásai-t. Amabban a társadalom, ebben a természet van bevádolva. Ezeket követte a „Nevető ember", „1793", melyek nevét nálunk is népszerüvé tették.

A császárság bukása után tért visza az ő kedves hazájába, az ő imádott Párisába s élénk részt vett a politikai küzdelmekben, de mindig és mindenek fölött költő maradt. Lantját azon szörnyü csapások sem birták elhalgattatni, melyek két tehetséges fiának halála által érték.

1877-ben is három munka jelent meg tőle: „A századok legeudaja"-nak második sorozata „A nagy apaság müvészete", a szív és kedély világának ez elbüvölő rajza és az „Egy bünt tének" mely utóbbi pár hó alatt 90 kiadást ért s melyben a deczember 2-iki államcsinyt pelengérre állitja s annak szerzőjére rásüti a meggyalázás bélyegét ugy, mint még nemzetellenes bün szerzőjére nem sütöttek soha.

Müvei következők:

„Odes et ballades" (Páris 1822—26); „Feuilles d'automne„ (1832); „Les orientales" „Les chant du crépuscule" (1835); „Les voix intérieurs" (1837): „Les contemplations" (1856) „La légende des siécles" (1859) „Chansons des reues et des bois" (1865) „L'année terrible" (1870) Drámái: „Le roi s'amuse" „Angelló" „Ruy Blas" „Lucrèce Borgie" „Marie Tudor" (1827—45). Regényei: „Notre Dame de Paris" (1831. legjobb müve) „Les misérables" (10 köt. 1862) „Les travailleurs de la mer" (3 köt. 1866) „L'homme, qui rit" (4 köt., 1869); „L'art d'être grand père" (1877) „L'historie d'un crime". „Déposition d,un témoin" (1877); „Le pape" (1878) „Actes et paroles depuis l'exil 1870—76" (1877) „L'ane" (1880) „Quatre vents d'esprit" (2 köt., (1881), stb Müvei közül több magyar nyelven is megjelent.

Hugó élete és müködése két czélt is mert: a szabadság terjesztését s az emberi szív nemesitését Egyetlen munkájából sem hiányzik e kettő.

A közszólam azt mondja: Hugó Viktor meghalt. A közszóllamnak nincs igaza: Hugó Viktor halhatatlan. Müveiből késő nemzedékek lelkébe is még hinteni fogja az ő halhatatlan szelleme az örök-szép, — örök igaz magvait.

Azt hisszük, vannak még kiadatlan munkái is.

szoknyát belülről mereven kifeszitve tartják s esős időben is védelmet nyujtanak. Az öltözék czéljaira elébb alig használt gummi-szövet, mióta bársonyszerü boritást nyert, ladylikevá válván feltünően gyakorta alkalmaztatik női öltözékekhez. Az elektrikból készült nagy esőköpenyeken kivül, ebből a szövetből bájos kalapok is készülnek, melyek tollak, virág és csipke nélkül az emlitett gummi-bársonynyal diszitve igen csinosak, s esős időben, való utazásra is alkalmasak. Az országos kiállitáson a sokoldalulag képviselt házi ipar tárgyaira különben csak egy pillantást vetve is, azt látjuk, hogy a népnek is megvan a maga gyakran igen finomul árnyalt divatja, mely tulságosan apart, tulságosan fantasztikus, semhogy mint ez fájdalom a vidéken is sok helyütt történik a franczia divatizlés mellé volna helyezhető. A nemzeti érzelem, mely a nemzeti divatok ujra fölvételében mutatkozik, női körökben nem nyilvánulhatna jobban, mint a századok folyama alatt szentesitett öltözékek érvényre juttatásával.

— **Hugó Viktor halála.** Már szombati számunkban jelentettük Hugó Viktornak a század legnagyobb költőjének elhunytát. Haláláról a következő részleteket irják 23-diki kelettel. „Tegnap már korán reggel tudták a párisiak, hogy Hugó e napot tulélni nem fogja. Az éjet nagyon roszul töltötte s többször voltak rohamai is. Öntudatát mindazáltal nem veszité el s megismerte unokáját, a kis Jeanne-t, a ki sirva ült az ágy lábánál. E szavakat: „Adieu, Jeánne, adieu!“ — alig tudta nagy nehezen elsuttogni. Elküldtek másik unokájáért, George-ért s mig az előjött, azt mondá „Érzem, hogy a lélekzet mint szorul el mindég jobban, nagyon roszul vagyok!“ E pillanatban lépett be George. Hugó hosszan ratekintett, megfogta kezét s szemeit behunyta A halál még nem állott be, de a haldokló vonásai elváltoztak s látható volt, hogy a vég- pillanat bekövetkezett. A ház előtt mintegy 5000 fönyi néptömeg állott, mely félve kérdezősködött mindenkitől, a ki a házból kijött. 1 órakor a gyermekeket kivezették a házból, s 1 óra 35 perczkor Dumas tudtára adta a ház előtt összegyülteknek, hogy Hugó meghalt. Ámbár a hir váratlanul nem jött, a jelenlevőkre mégis rendkivül lesujtólag hatott mindenki Hugó nevét kiáltotta. Sokan betolakodtak a házba, hogy nevüket a résztvevők könyvébe irják, s a tömeg hullámzása olyan erős volt, hogy rendőröknek kellett közbelépniök Ez időben két szerzetes ment arra s egyik hangosan mondá: „Isten vegye magához lelkét!“ 1/2 3 órakor megjelentek Rochefort. „Intransigeant“ jával az első birlapelárusitók a boulevardokon, — hirdetve Hugó halálát. Az Avenue Victor Hugo, melyben a költő lakott, a diadalkapu mögött fekszik, ezért jó ideig tartott, mig a hir a város központjába eljutott. A részvét általános és mély volt, sokkal erősebb, mint az nap, amikor Gambetta meghalt. A szegényebb nép által lakott városrészekben ez a részvét gyakorta megindító módon nyilvánult. Az esti lapok legtöbbje gyászkeretben jelent meg, áradozó szavakban emlékezve meg az elhunyt költőről. A hirlapok nagy tömegben fogytak. Sehol másról, mint Hugo haláláról nem beszélnek. Még a clericalisok is, akiket kellemetlenül érintett, hogy Hugo semmi féle vallásu papot házába bocsátani nem akart, s még utolsó óráiban is határozottan azt nyilatkoztatta ki, hogy egyik valláshoz sem akar tartozni, — mély sajnálkozásuknak és őszinte részvétüknek adnak kifejezést. A kamara valószinüleg el fogja határozni, hogy Hugo temetése polgári legyen, a város pedig a holttestet a Pantheonban helyezteti el. — Hugo az utolsó pillanatokat ugy töltötte el, mintha kábult lett volna, de a legutolsó pillanatban fölemelte fejét, aztán visszaesett a párnára, s meghalt. Hugo legrégibb barátja Robin, a ki 95 éves s Hugot 61 éve ismeri, ott maradt a salonban, miután a halál beálltával a többiek kimentek, s nem akarta elhinni, hogy Hugo meghalt, daczára annak, hogy sirva bizonyitották előtte. Grévy elnök azonnal kifejeztette a gyászoló családnak részvétét, mit a kormány tagjainak részvét nyilatkozata követett. Dalou szobrász álczát is vett a halottról, Bonnet lerajzolja, Leon Glaize pedig az egész halottas szobáról készit festményt! Nadar lefényképezi Hugo hallottas ágyát. Hugo temetésén az akadémia részéről Maxime du Camp fog beszédet tartani, kivüle beszélnek még Paielleron, Marade, Coppé és Lesseps. A halottas ház előtt a tömeg folyton nagyobbodik. Páris minden kitünősége beirja a nevét a látogatók könyvébe. Victor Hugo, négy millió franknyi vagyont hagyott hátra, melyet mind a tollával szerzett. Hugonak egyik lánya az őrültek házában van; e leányától egy kis ideig idegenkedett, mert az ő beleegyezése ellenére egy tiszthez ment nőül, a házasság különben szerencsétlen volt. E lányra, kit minden héten meglátogatott, esik a megmaradt vagyon egy része, de legnagyobb részét unokái, a 17 éves George és huga, Jeanne kapják. A leánykáé lesz a guerneseyi Hauteville-Heuse is, melyet a költő már 1875-ben a lánykának szánt.

— **Petőfi hamvai.** A segesvári csatatérnek, melyet Petőfi halála tett nevezetessé, diszes emlékkővel való megjelölését javasolja Dr. Farkas Dezső kolozsvári egyetemi tanár A helyet, hol nagy költőnk földi maradványai porladoznak, még élő szemtanuk tanusága után hozzávetőleg meg lehetne jelölni diszes emlékkővel. A segesvári-fehéregyházi mező, a magyar szabadságharcz Golgothája még jeltelen csak a növényzet bujább és elevenebb a hősök porai fölött. — Az emlékkő alakjára nézve dr. Farnos azt javasolja, hogy az ne legyen szobor, ne obeliszk, hanem egy óriási gránitnégyszög, melyet a szomszédhelyről görditsenek alá, lehetőleg arra a helyre, a hol Petőfi hamvai nyugszanak. Ezen a kőlapon legyen bevésve Petőfi neve könnyen olvasható nagy betükkel. Az emlékkő ügyével kapcsolatban dr. Török Aurel egyetemi tanár, a jeles antropologus mozgalmat indit az iránt, hogy Petőfi földi maradványainak feltalálása végett a segesvári csatatéren ásatásokat rendezzenek, a mi néhány fönmaradt craniológiai adat után rémélhetőleg eredményre fogna vezetni. Ismeretes ugyanis, hogy Petőfinek feltünő módon keresztbe nőtt zápfogai és koponyájának alakjáról is vannak hiteles adatok. De egyébiránt ha a csontok feltalálása nem is sikerülne, csak a tartozó kegyeletnek tennénk eleget, ha az elszórt hon véd csontokat egy sirba gyüjtenők össze, s e sir fölé emelnénk örök időkre szóló emléket. Az emlék fölállitása és beszentelése legméltóbban a segesvári csata félszázados évfordulóján, tehát csak tizennégy év mulva történhetnék. Addig az ásatásokat keresztül lehetne vinni, a költségeket pedig országos gyüjtes utján hozhatnók össze A csontokat egy ideiglenesen felépitendő osszáriumba lehetne helyezni. Ez eszme kivitelele nem kerülne nagy munkába, hiszen Petőfi neve elég arra, hogy a magyarság minden rétegében fölidézze a tartozó kegyelet érzelmeit; a magyar közönség bizonyára örömmel fogja fillérét e czélra áldozni, hogy halhatatlanitsa nagy fiának emlékét, mert ezzel csak önmagát tiszteli meg. Kolozsvárott az „Összehasonlitó Irodalmi Lapok“ szerkesztősége már megindította a gyüjtést, midőn e hazafias czélra 200 arany frankot ajánlott fel.

— **Az időjárásról** a következő hivatalos heti jentést teszi közzé a budapesti központi időjelző állomás. Európában a közelebb mult héten, a depressiók előbb egyik, az Adria felől még az előbbi hétről indulva, később a másik Irland felől jöttek Magyarország és Közép-Európába s nagy légnyomásokat részint délkelet, részint észak-kelet felé távolabb nyomták. Ezért voltak esők gyakran és helyenként nagy mennyiségben az osztrák-magyar monarchiában és az Alpeseken, eleintén részben havazásokkal, továbbá a lengyel — és német földeken inkább részben és ritkábban a franczia-orosz- és balkán földeken is. A hőmérséklet a continens középtáján eleinte helyenkint éjjeli dér- és gyenge fagygyal, nagyon is hüvös volt, de később lassan melegebbre változott; Oroszország közép részében a hét vége felé jóval melegebb volt, mint Közép-Európában: Nagy-Britanniában ellenben a hőmérséklet nagyon keveset változott. A szelek a hét elején Közép-Európában voltak helyenkint viharosok Hazánkban eleinte erélyes, később közepes depressió s részben nagy légnyomás alatt, nyugotiasról délnyugot felé délkeletiesre két izben fordult szelek mellett, az idő a hét nagyobb részén át esőkkel, eleinte helyenkint hóval, itt-ott jégesővel több izben zivatarral változó, hüvös és szeles volt. Csak a hét vége felé lett csendesebb, melegebb és szárazabb. A hét elején észak nyugoton helyenkint éjjeli dér és gyenge fagy mutatkozott. A szelek pedig két izben több helyütt viharosak voltak. Az időjárási tényezők jelen állásába a jövő hétre, ennek idején és vége felé csendesebb, szárazabb és melegebb időt várhatni, mely a közepe táján esőkkel, itt-ott zivatarral, változó, szelesebb lesz.

— **Figyelmeztetjük** olvasóinkat lapunk mai számában foglalt, Koennemann J. P. Hamburgban hirdetésére, hol mindenki csekély kiadással szerencsét próbálhat.

CSARNOK.

Hugó Viktor költeményeiből

SZÁSZ KÁROLY müforditása.

Midön a gyermek jö . . .

Midön a gyermek jö: tapsol a házi kör,
Szeliden ragyogó szemétől uj gyönyör
Gyulad minden szemen.
Jöttén a homlok is, melyre a bün s a gond
Setét felhőt nyomott, vagy mély redőket vont,
Kiderül hirtelen.

Ha zöldséget fakaszt küszöbünkön a nyár,
Vagy csipős őszi szél meleg szobába zár
Lobogó tüz körött!
Midön a gyermek jő, az öröm érkezik,
Nevetünk, szólitjuk, s anyja — fogvá kezit —
Tanitja járni őt.

Hosszu estéken a tüzet szitván kezünk,
Hazáról, Istenről gyakran emlékezünk,
Vagy a költő felől.
Jő a gyermek! Isten veled ég, föld, haza,
Költők, dalok! És a komoly beszéd szava
Mosolyra olvad föl . . .

Èjjel, midön a nép álomban szendereg,
Csöndesen, zajtalan szunyad mező, berek,
És álmodik a tó,
Egyszerre a hajnal kigyul, mint fénytorony,
Harangok ébrednek a csöndes falvakon,
S madárdal hallható;

Gyermek! te hajnal vagy, én alvó föld vagyok,
De arczom egyszerre virágokkal ragyog,
Csak téged lássalak!
Lelkem erdő, melynek sötétes árnyiban
Számodra oly édes hangsuttogása van,
S arany napsugarak.

Végtelen gyönyörrel van tele szép szemed,
Kis kezeid áldást hintenek s örömet,
S nem ártottak soha!
Lábad nem taposott a föld sarába még,
Fejed szent! s angyali ártatlan szendeség
Reá diesként vona!

Az vagy nekünk, mi a bárkának a galamb,
Kis lábad meg nem áll a földön itt alant,
Válladon rőpke szárny!
Cak nézsz magad körül, semmit sem értve még
Kettősen tiszta: mert testedben szüziség,
S lelkedben semmi árny!

Oly szép a gyermek! Ez ajk, mindig nevet,
Ez édes jóhiszem e könyek melyeket
Egy percz hoz s letörül . . .
Edes ámulatban csapong körül szeme,
Egész világ előtt kitárva szelleme,
S ajka csóknak örül.

Oh uram! őriz meg engem s enyéimet,
Sőt ellenségem is, ki káromon nevet,
Ne lássunk soha sem:
Méhek nélkül köpüt virágtalan nyarat,
Üres fészket, gyümölcs nélküli kosarat,
S házat gyermektelen!

A számüzetésben.

Ha áruló lesz mind s meghajtja mind nyakát:
Keresztbe font karral mosolygom hidegen
Te légy, sivár hüség a bukott ügy iránt,
Erőm és örömöm ércz oszlopom nekem.

Mig Ő*) ott van: bár más hajol, vagy ellenáll,
Addig, oh szeretett és megsiratott hazám,
Hol ősim sirja és szerelmim fészke áll,
Edes dus földed ah, hiába vár reám.

Hivó határidat meglátnom nem szabad,
Nem hallok mást csak a kötelesség szavát.
A kipróbált hük közt ütöm fel sátramat,
Számüzve maradok de állva legalább.

A zord számüzetést bár soh'se érje vég,
Önként elfogadom, — nem is kérdem soha:
Hajlott-e valaki, kit szilárdnak hivék,
S megy-e haza, kinek maradni kell vala?

Ha csak ezer marad én köztük leszek itt;
Ha csak száz: én velük együtt fogok kezet;
Ha csak tiz: én leszek ekkor a tizedik;
Ha nem marad, csak egy: az az egy én leszek.

*) Haza.

Közgazdaság.

Kőbányai sertésüzlet.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Budapest-Kőbánya május. 20.

Az e heti sertésüzlet gyenge irányzattal folyt le, csaknem változatlan árakon.

Heti átlagárak: magyar szedett 260—320. kgr. 40.—41 1/2 kr. 180—240 kgr. nehéz 40—42.— kr, vén 300 klgron felül 43—44 kr. vidéki sertés 39—42— kr; tranzitóban szerbiai 44 1/2—45 kr, román 43—44— kr. netto kilogramonkint.

Eleségárak. Tengeri .—, uj 6.50 árpa 7.— frt

Helybeli állomány: május 20 án maradt 69.863 drb.

Felhajtás:		
Alsó-Magyarországból hizott	1176	db.
„ makkos	—	„
Erdélyből	—	„
Szerbiából	1376	„
Romániából	621	„
Szerémségi	—	„
A magyar államvasuton hizott	619	„
„ „ makkos	5215	„
A vidékről	—	„
A budai vámoknál	—	db
Hajón (szerémi)	—	„
Összesen	78,948	db.
Elhajtatott:		
Felső-Magyarországba	294	db.
Bécsbe	2205	„
Csehországba	686	db
Bodenbachen át	—	„
Ruttkán át „	101	„
Déli Németországba	—	„
Budapesti fogyasztásra	2043	db
Külteleikre	300	„
A budai vámoknál	—	„
Kőbanyai szalonnatermelők	--	„
A m. államvaspályán	700	„
Összesen	6644	db
Maradt	72304	db
A részvény-szállásokban volt	14954	db.
Az egészségügyi és tranzitószállásokon maradt május 20-án	1376	„
Felhajtatott szerb sertés	—	„
román sertés	621	„
Összesen	6948	„
Elhajtatott	1623	„
Maradt	5325	„

Legujabb.

(„Debreczeni Ellenőr“ eredeti tá virata.)

BUDAPEST, máj. 26. A „Concordia“ bécsi hirlapirók egyesülete, mely a kiállitás megtekintésére jött, folyton lelkes ovácziók tárgya volt, vasárnap a főváros adott tisztel-tökre lakomát, este pedig az irói körben estély volt. Tegnap este az irók és müvészek köre rendezett lakomát. A lakomán számos lelkes felköszöntőt mondtak. A tegnapi lakomán **Jókai** felköszöntője a trónörökösre, kit mint az „irók köztársaságának királyát“ ünnepelt, viharos lelkesedést keltett. A lakoma után a vendégek az operaházba mentek, azután szivélyes bucsu után az éjjeli vonattal Bécsbe visszatértek. A cseh gazdasági egyesület tagjai szintén lelkes ovacziók tárgyai. — Tegnap az országos gazdasági egyesület rendezett tiszteletökre lakomát, melyen Széchényi és Szapári miniszterek is jelenvoltak. Szapáry a két nemzet együtt működésére emelte poharát. Ma a vendégek Kisbérre utaztak az állami ménes megtekintésére. A kiállitásra folyton nagy számu idegen özönlik.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

Nyilvános bocsánatkérés.

Tegnap délután, egy társasjáték alkalmával véletlenségből és mély sajnálatomra egy intelligens család egyik tagját megütöttem, a miért e helyen is alázatos bocsánatáért esedezem.

tisztelettel
G.

Azon urtól

kit vasárnap délután tévedés folytán a „Bika“ kávéház mellett megsértettem, ezennel bocsánatot kérek, mely megkérést a sértett ur kivánatára hirlapilag eszközlöm.

K. J.

Vilmos Lajos
udvarkertjében
szerdán, május hó 27-én
Rácz Károly
kedvelt zenetársulata által nagy
Zene-estély
tartatik,
mely alkalommal ezen zenekar több rendbel uj zenemüvet fog bemutatni a n. é. közönségnek.

FOGORVOS
Dr. DEÁK
(*ezelőtt Berlinben lovag Dr. Guérard udvari fogorvos és udvari tanácsos segédorvosa*)
fog- és szájbetegségeket alaposan gyógyit.
Odvas fogakat a legkitünőbb anyagokkal töm (plombiroz.) — Egyes müfogakat és egész fogsorokat a legujabb amerikai légnyomatu szerkezet szerint készit.
A fogkő, vagy bármily lerakomány által éktelenné vált fogakat megtisztitja.
A használhatlanná lett fogakat és foggyökereket eltávolitja.
Rendel: d. e. 9—12 és d. u. 2—5 óráig naponta.
DEBRECZEN, piacz, Vecsei-ház (a „Bika“ szálloda és Nagy-Hatvan utcza közti soron.)
Dr. DEÁK „antisepticuma“ (fogpor és szájviz) a fogak és szájür tisztántartására.
Ára 60 kr.
Főraktár: Göltl Nándor gyógyszertára a „Megváltóhoz.“

BUDAI
Rákóczy
KESERÜVIZ.
Orvosi kitünőségektől legjobban ajánlva, friss töltésben és kitünő hatással minden füszer és ásványviz kereskedésben ugymint legtöbb gyógyszertárban, valamint gyógyszer-Tulaj kereskedésekben kapható.
nonosok: *Loser testvérek*,
Budapesten.

szoknyát belülről mereven kifeszitve tartják s esős időben is védelmet nyujtanak. Az öltözék czéljaira elébb alig használt gummi-szövet, mióta bársonyszerü boritást nyert, ladylikevá válván f e l t ü n ő e n gyakorta a l k a l m a z t a t i k női ö l t ö z é k e k h e z. Az elektrikből készült nagy esőköpenyeken kivül, ebből a szövetből bájos kalapok is készülnek, melyek tollak, virág és csipke nélkül az emlitett gummi-bársonynyal diszitve igen csinosak, s esős időben, való utazásra is alkalmasak. Az országos kiállitáson a sokoldalulag képviselt házi ipar tárgyaira különben csak egy pillantást vetve is, azt látjuk, hogy a népnek is megvan a maga gyakran igen finomul árnyalt divatja, mely tulságosan apart, tulságosan fantasztikus, semhogy mint ez fájdalom a vidéken is sok helyütt történik a franczia divatizlés mellé volna helyezhető. A nemzeti érzelem, mely a nemzeti divatok ujra fölvételében mutatkozik, női körökben nem nyilvánulhatna jobban, mint a századok folyama alatt szentesitett öltözékek érvényre juttatásával.

— **Hugó Viktor halála**. Már szombati számunkban jelentettük Hugó Viktornak a század legnagyobb költőjének elhunytát. Halláláról a következő részleteket irják 23-diki kelettel. „Tegnap már korán reggel tudták a párisiak, hogy Hugó e napot tulélni nem fogja. Az éjet nagyon roszul töltötte s többször voltak rohamai is. Öntudatát mindazáltal nem veszité el s megismerte unokáját, a kis Jeanne-t, a ki sirva ült az ágy lábánál. E szavakat: „Adieu, Jeánne, adieu!“ — alig tudta nagy nehezen elsuttogni. Elküldtek másik unokájáért, George-ért s mig az előjött, azt mondá „Érzem, hogy a lélekzet mint szorul el mindég jobban, nagyon roszul vagyok!“ E pillanatban lépett be George. Hugó hosszan rátekintett, megfogta kezét s szemeit behunyta A halál még nem állott be, de a haldokló vonásai elváltoztak s látható volt, hogy a vég ő pillanat is bekövetkezett. A ház előtt mintegy 5000 főnyi néptömeg állott, mely félve kérdezősködött mindenkitől, a ki a házból kijött. 1 órakor a gyermekeket kivezették a házból, s 1 óra 35 perczkor Dumas tudtára adta a ház előtt összegyülteknek, hogy Hugó meghalt. Ámbár a hir váratlanul nem jött, a jelenlevőkre mégis rendkivül lesujtólag hatott mindenki Hugó nevét kiáltotta. Sokan betolakodtak a házba, hogy nevüket a résztvevők könnyvébe irják, s a tömeg hullámzása olyan erős volt, hogy rendőröknek kellett közbelépniök Ez időben két szerzetes ment arra s egyik hangosan mondá: „Isten vegye magához lelkét!“ 1/2 3 órakor megjelentek R o c h e f o r t. „I n t r a n s i g e a n t“ jával az első birlapelárusitók a boulevardokon, — hirdetve H u g ó h a l á l á t. Az Avenue Victor Hugo, melyben a költő lakott, a diadalkapu mögött fekszik, ezért jó ideig tartott, mig a hir a város központjába eljutott. A részvét általános és mély volt, sokkal erősebb, mint az nap, amikor Gambetta meghalt. A szegényebb nép által lakott városrészekben ez a részvét gyakorta megindító módon nyilvánult. Az esti lapok legtöbbje gyászkeretben jelent meg, áradozó szavakban emlékezve meg az elhunyt költőről. A hirlapok nagy tömegben fogytak. Sehol másról, mint Hugo haláláról nem beszélnek. Még a clericalisok is, akiket kellemetlenül érintett, hogy Hugo semmi féle vallásu papot házába bocsátani nem akart, s még utolsó óráiban is határozottan azt nyilatkoztatta ki, hogy egyik valláshoz sem akar tartozni, — mély sajnálkozásuknak és őszinte részvétüknek adnak kifejezést. A kamara valószinüleg el fogja határozni, hogy Hugo temetése polgári legyen, a város pedig a holttestet a Pantheonban helyezteti el. — Hugo az utolsó pillanatokat ugy töltötte el, miutha kábult lett volna, de a legutolsó pillanatban föliemelte fejét, aztán visszaesett a párnára, s meghalt. Hugo legrégibb barátja Robin, a ki 95 éves s Hugot 61 éve ismeri, ott maradt a salonban, miután a halál beálltával a többiek kimentek, s nem akarta elhinni, hogy Hugo meghalt, daczára annak, hogy sirva bizonyitották előtte. Grévy elnök azonnal kifejeztette a gyászoló családnak részvétét, mit a kormány tagjainak részvét nyilatkozata követett. Dalou szobrász áldczát is vett a halottról, Bonnet lerajzolja, Leon Glaize pedig az egész halottas szobáról készit festményt! Nadar lefényképezi Hugo hallottas ágyát. Hugo temetésén az akadémia részéről Maxime du Camp fog beszédet tartani, kivüle beszélnek még Paielleron, Marade, Coppé és Lesseps. A halottas ház előtt a tömeg folyton nagyobbodik. Páris minden kitünősége beirja a nevét a látogatók könyvébe. Victor Hugo, négy millió franknyi vagyont hagyott hátra, melyet mind a tollával szerzett. Hugonak egyik lánya az őrültek házában van; e leányától egy kis ideig idegenkedett, mert az ő beleegyezése ellenére egy tiszthez ment nőül, a házasság különben szerencsétlen volt. E lányra, kit minden héten meglátogatott, esik a megmaradt vagyon egy része, de legnagyobb részét unokái, a 17 éves George és huga, Jeanne kapják. A leánykáé lesz a guerneseyi Hauteville-House is, melyet a költő már 1875-ben a lánykának szánt.

— **Petőfi hamvai**. A segesvári csatatérnek, melyet Petőfi halála tett nevezetessé, diszes emlékkővel való megjelölését javasolja Dr. Farkas Dezső kolozsvári egyetemi tanár A helyet, hol nagy költőnk földi maradványai porladoznak, még élő szemtanuk tanusága után hozzávetőleg meg lehetne jelölni diszes emlékkővel. A segesvári-fehéregyházi mező, a magyar szabadságharcz Golgothája még jeltelen csak a növényzet bujább és elevenebb a h ő s ö k p o r a i f ö l ö t t. — Az emlékkő alakjára nézve dr. Farnos azt javasolja, hogy az ne legyen szobor, ne obeliszk, hanem egy óriási gránitnégyszög, melyet a szomszédhelyről görditsenek alá, lehetőleg arra a helyre, a hol Petőfi hamvai nyugszanak. Ezen a kőlapon legyen bevésve Petőfi neve könnyen olvasható nagy betükkel. Az emlékkő ügyével kapcsolatban dr. Török Aurel egyetemi tanár, a jeles antropologus mozgalmat indit az iránt, hogy Petőfi földi maradványainak feltalálása végett a segesvári csatatéren ásatásokat rendezzenek, a mi néhány fönmaradt craniológiai adat után rémélhetőleg eredményre fogna vezetni. Ismeretes ugyanis, hogy Petőfinek feltünő módon keresztbe nőtt zápfogai és koponyájának alakjáról is vannak hiteles adatok. De egyébiránt ha a csontok feltalálása nem is sikerülne, csak a t a r t o z ó kegyeletnek tennénk eleget, ha az elszórt honvéd csontokat egy sirba gyüjtenők össze, s e sir fölé emelnénk örök időkre szóló emléket. Az emlék fölállitása és beszentelése legméltóbban a segesvári csata félszázados évfordulóján, tehát csak tizennégy év mulva történhetnék. Addig az ásatásokat keresztül lehetne vinni, a költségeket pedig országos gyüjtes utján hozhatnók össze A csontokat egy ideiglenesen felépitendő oszáriumba lehetne helyezni. Ez eszme kivitelele nem kerülne nagy munkába, hiszen Petőfi neve elég arra, hogy a magyarság minden rétegében fölidézze a tartozó kegyelet érzelmeit; a magyar közönség bizonyára örömmel fogja fillérét e czélra áldozni, hogy halhatatlanitsa nagy fiának emlékét, mert ezzel csak önmagát tiszteli meg. Kolozsvárott az „Összehasonlitó Irodalmi Lapok“ szerkesztősége már megindította a gyüjtést, midőn e hazafias czélra 200 arany frankot ajánlott fel.

— **Az időjárásról** a következő hivatalos heti jentést teszi közzé a budapesti központi időjelző állomás. Európában a közelebb mult héten, a depressiók előbb egyik, az Adria felől még az előbbi hétről indulva, később a másik Irland felől jöttek Magyarország és Közép-Európába s nagy légnyomásokat részint délkelet, részint észak-kelet felé távolabb nyomták. Ezért voltak esők gyakran és helyenként nagy mennyiségben az osztrák-magyar monarchiában és az Alpeseken, eleintén részben havazásokkal, továbbá a lengyel — és német földeken inkább részben és ritkábban a franczia-orosz- és balkán földeken is. A hőmérséklet a continens középtáján eleinte helyenkint éjjeli dér- és gyenge fagygyal, nagyon is hüvös volt, de később lassan melegebbre változott; Oroszország közép részében a hét vége felé jóval melegebb volt, mint Közép-Európában: Nagy-Britanniában ellenben a hőmérséklet nagyon keveset változott. A szelek a hét elején Közép-Európában voltak helyenkint viharosok Hazánkban eleinte erélyes, később közepes depressió s részben nagy légnyomás alatt, nyugotiasról délnyugot felé délkeletiesre két izben fordult szelek mellett, az idő a hét nagyobb részén át esőkkel, eleinte helyenkint hóval, itt-ott jégesővel több izben zivatarral változó, hüvös és szeles volt. Csak a hét vége felé lett csendesebb, melegebb és szárazabb. A hét elején észak nyugoton helyenkint éjjeli dér és gyenge fagy mutatkozott. A szelek pedig két izben több helyütt viharosak voltak. Az időjárási tényezők jelen állásába a jövő hétre, ennek idején és vége felé csendesebb, szárazabb és melegebb időt várhatni, mely a közepe táján esőkkel, itt-ott zivatarral, változó, szelesebb lesz.

— **Figyelmeztetjük** olvasóinkat lapunk mai számában foglalt, K o e n n e m a n n J. P. H a m b u r g b a n hirdetésére, hol mindenki csekély kiadással szerencsét próbálhat.

CSARNOK.

Hugó Viktor költeményeiből

SZÁSZ KÁROLY müforditása.

Midőn a gyermek jö . . .

Midőn a gyermek jő: tapsol a házi kör,
Szeliden ragyogó szemétől uj gyönyör
Gyulad minden szemen.
Jöttén a homlok is, melyre a bün s a gond
Setét felhőt nyomott, vagy mély redőket vont,
Kiderül hirtelen.

Ha zöldséget fakaszt küszöbünkön a nyár,
Vagy csipős őszi szél meleg szobába zár
Lobogó tüz körött!
Midőn a gyermek jő, az öröm érkezik,
Nevetünk, szólitjuk, s anyja — fogvá kezit —
Tanitja járni őt.

Hosszu estéken a tüzet szitván kezünk,
Hazáról, Istenről gyakran emlékezünk,
Vagy a költő felől.
Jó a gyermek! Isten veled ég, föld, haza,
Költők, dalok! És a komoly beszéd szava
Mosolyra olvad föl . . .

Èjjel, midőn a nép álomban szendereg,
Csöndesen, zajtalan szunyad mező, berek,
És álmodik a tó,
Egyszerre a hajnal kigyul, mint fénytorony,
Harangok ébrednek a csöndes falvakon,
S madárdal hallható;
Gyermek! te hajnal vagy, én alvó föld vagyok,
De arczom egyszerre virágokkal ragyog,
Csak téged lássalak!
Lelkem erdő, melynek sötétes árnyiban
Számodra oly édes hangsuttogása van,
S arany napsugarak.

Végtelen gyönyörrel van tele szép szemed,
Kis kezeid áldást hintenek s örömet,
S nem ártottak soha!
Lábad nem taposott a föld sarába még,
Fejed szent! s angyali ártatlan szendeség
Reá dicskört vona!

Az vagy nekünk, mi a bárkának a galamb,
Kis lábad meg nem áll a földön itt alant,
Válladon rőpke szárny!
Cak nézsz magad körül, semmit sem értve még
Kettősen tiszta: mert testedben szüziség,
S lelkedben semmi árny!

Oly szép a gyermek! Ez ajk, mindig nevet,
Ez édes jóhiszem e könyek melyeket
Egy percz hoz s letörül . . .
Edes ámulatban csapong körül szeme,
Egész világ előtt kitárva szelleme,
S ajka csóknak örül.

Oh uram! őriz meg engem s enyéimet,
Sőt ellenségem is, ki káromon nevet,
Ne lássunk soha sem:
Méhek nélkül köpüt virágtalan nyarat,
Üres fészket, gyümölcs nélküli kosarat,
S házat gyermektelen!

A számüzetésben.

Ha áruló lesz mind s meghajtja mind nyakát:
Keresztbe font karral mosolygom hidegen
Te légy, sivár hüség a bukott ügy iránt,
Erőm és örömöm ércz oszlopom nekem.

Mig Ő*) ott van: bár más hajol, vagy ellenáll,
Addig, oh szeretett és megsiratott hazám,
Hol ősim sirja és szerelmim fészke áll,
Edes dus földed ah, hiába vár reám.

Hivó határidat meglátnom nem szabad,
Nem hallok mást csak a kötelesség szavát.
A kipróbált hük közt ütöm fel sátramat,
Számüzve maradok de állva legalább.

A zord számüzetést bár soh'se érje vég,
Önként elfogadom, — nem is kérdem soha:
Hajlott-e valaki, kit szilárdnak hivék,
S megy-e haza, kinek maradni kell vala?

Ha csak ezer marad én köztük leszek itt;
Ha csak száz: én velük együtt fogok kezet;
Ha csak tiz: én leszek ekkor a tizedik;
Ha nem marad, csak egy: az az egy én leszek.

Közgazdaság.

Kőbányai sertésüzlet.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Budapest-Kőbánya május. 20.

Az e heti sertésüzlet gyenge irányzattal folyt le, csaknem változatlan árakon.

Heti átlagárak: magyar szedett 260—320. kgr. 40.—41 1/2 kr. 180—240 kgr. nehéz 40—42.— kr, vén 300 klgron felül 43—44 kr. vidéki sertés 39—42— kr; tranzitóban szerbiai 44 1/2—45 kr, román 43—44— kr. netto kilogramonkint.

Eleségárak. Tengeri .—, uj 6.50 árpa 7.— frt

Helybeli állomány: május 20 án maradt 69.863 drb.

Felhajtás:		
Alsó-Magyarországból hizott	1176	db.
„ makkos	—	„
Erdélyből	—	„
Szerbiából	1376	„
Romániából	621	„
Szerémségi	—	„
A magyar államvasuton hizott	619	„
„ „ makkos	5215	„
A vidékről	—	„
A budai vámoknál	—	db
Hajón (szerémi)	—	„
Összesen	78,948	db.
Elhajtatott:		
Felső-Magyarországba	294	db.
Bécsbe	2205	„
Csehországba	686	db
Bodenbachen át	—	„
Ruttkán át „	101	„
Dél Németországba	—	„
Budapesti fogyasztásra	2043	db
Külteleke re	300	„
A budai vámoknál	—	„
Kőbanyai szalonnatermelők	--	„
A m. államvasp ályán	700	„
Összesen	6644	db
Maradt	72304	db
A részvény-szállásokban volt	14954	db.
Az egészségügyi és tranzitószállásokon maradt május 20-án	1376	„
Felhajta ott szerb sertés	—	„
román sertés	621	„
Összesen	6948	„
Elhajtatott	1623	„
Maradt	5325	„

Legujabb.

(„Debreczeni Ellenőr“ eredeti tá virata.)

BUDAPEST, máj. 26. A „Concordia“ bécsi hirlapirók egyesülete, mely a kiállitás megtekintésére jött, folyton lelkes ovácziók tárgya volt, vasárnap a főváros adott tisztelettökre lakomát, este pedig az irói körben estély volt. Tegnap este az irók és müvészek köre rendezett lakomát. A lakomán számos lelkes felköszöntőt mondtak. A tegnapi lakomán **Jókai** felköszöntője a trónörökösre, kit mint az „irók köztársaságának királyát“ ünnepelt, viharos lelkesedést keltett. A lakoma után a vendégek az operaházba mentek, azután szivélyes bucsu után az éjjeli vonattal Bécsbe visszatértek. A c s e h g a z d a s á g i egyesület tagjai szintén lelkes ovacziók tárgyai. — Tegnap az országos gazdasági egyesület rendezett tiszteletökre lakomát, melyen Széchényi és Szapári miniszterek is jelenvoltak. Szapáry a két nemzet együtt müködésére emelte poharát. Ma a vendégek Kisbérre utaztak az állami ménes megtekintésére. A kiállitásra folyton nagy számu idegen özönlik.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
V é r t e s i A r n o l d.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

Nyilvános bocsánatkérés.

Tegnap délután, egy társasjáték alkalmával véletlenségből és mély sajnálatomra egy intelligens család egyik tagját megütöttem, a miért e helyen is alázatos bocsánatáért esedezem.

tisztelettel
G.

Azon urtól

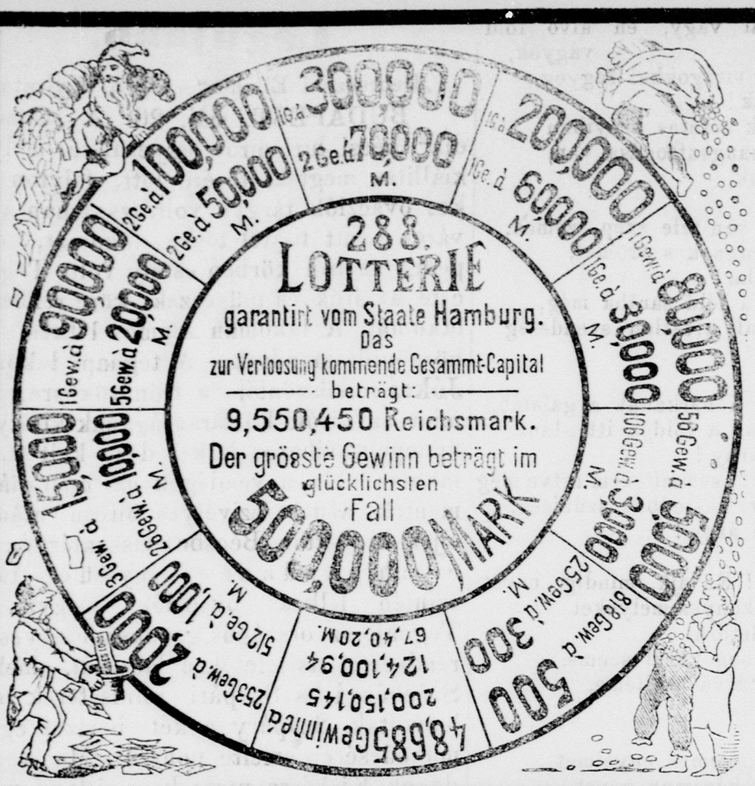
kit vasárnap délután tévedés folytán a „Bika“ kávéház mellett megsértettem, ezennel bocsánatot kérek, mely megkérést a sértett ur kivánatára hirlapilag eszközlöm.

K. J.

Vilmos Lajos
udvarkertjében
szerdán, május hó 27-én
Rácz Károly
kedvelt zenetársulata által nagy
Zene-estély
tartatik,
mely alkalommal ezen zenekar több rendbel uj zenemüvet fog bemutatni a n. é. közönségnek.

FOGORVOS
Dr. DEÁK
(*ezelőtt Berlinben lovag Dr. Guérard udvari fogorvos és udvari tanácsos segédorvosa*)
fog- és szájbetegségeket alaposan gyógyit.
Odvas fogakat a legkitünőbb anyagokkal töm (plombiroz.) — Egyes müfogakat és egész fogsorokat a legujabb amerikai légnyomatu szerkezet szerint készit.
A fogkő, vagy bármily lerakomány által éktelenné vált fogakat megtisztitja.
A használhatlanná lett fogakat és foggyökereket eltávolitja.
Rendel: d. e. 9—12 és d. u. 2—5 óráig naponta.
DEBRECZEN, piacz, Vecsei-ház (a „Bika“ szálloda és Nagy-Hatvan utcza közti soron.)
Dr. DEÁK „antisepticuma“ (fogpor és szájviz) a fogak és szájür tisztántartására.
Ára 60 kr.
Főraktár: Göltl Nándor gyógyszertára a „Megváltóhoz.“

BUDAI
Rákóczy
KESERŰVIZ.
Orvosi kitünőségektől legjobban ajánlva, friss töltésben és kitünő hatással minden füszer és ásványviz kereskedésben ugymint legtöbb gyógyszertárban, valamint gyógyszer-Tulaj kereskedésekben kapható.
nonosok: *Loser testvérek*,
Budapesten.

A HAMBURGI NAGY PÉNZ-SORSOLÁS

100,000 sorsjegyből áll, melyek közül 50,500, tehát több mint fele, mellette feltüntetett nyereményből hét osztályba beosztva huzatik.

Az egész vállalat biztositva és *Hdmbnrg államtól* ellenőrizve van.

Az első osztaly fönyereménye: 50,000 márka, de feljebb megy a második osztálynál 60,000, a harmádikban 70,000 màrkára stb.

Fizetések o. é. jegyekben, bélyegekben a megrendeléshez hozzácsatolandók, ugyszintén postautalvány mellett is eszközölhető a megküldés; kivànatra megrendelések postautánvét mellett is teljesittetnek.

Az első osztályhoz:

1 egész	eredeti sorsjegy	o. é. frt.	3.50
1 fél	„ „	o. é. „	1.75
1 negyed	„ „	o. é. „	90

Mindenki egy az államczimerével ellátott eredeti sorsjegyet kapja kézhez a hivatalos sorsolási jegyzékkel együtt, minden bővebb felvilágositás, nyeremény beosztás, huzási dato és betétek a különböző osztályokhoz megtudhatók. Huzás után azonnal minden résztvevő a hivatalos nyereményjegyzéket megkápja. A nyeremények kifizetése tervszerüleg *állambiztosíték* mellett történik. Ha netán várakozáson kivül egy megrendelőnek nem convenálna a sorsolási terv, kész vagyok a nem convenáló sorsjegyeket huzás előtt visszavenni,

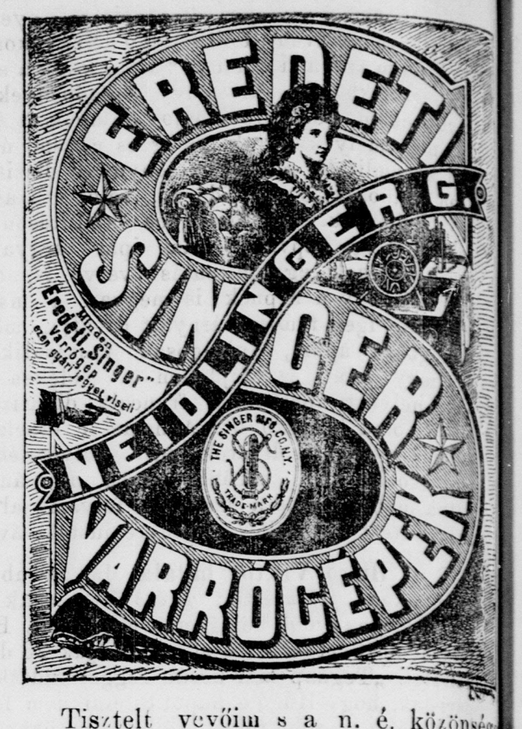
Kivánatra hivatalos sorsolási terv ingyen megküldetik. Kérek minden megrendelést hamar, legkésőbben azonban

1885. MÁJUS 30-ig egyenesen

Koennemann J. P.

fősorsolási-iroda, HAMBURG

megküldeni.

Tisztelt vevőim s a n. é. közönség van szerencsém értesiteni, miszerint üzlethelyiségemet

Piacz-utcza 2138 sz. alá

a Biedermann házba helyeztem át, megjegyezvén, hogy az eredeti SINGER varrógépek kizárólag csakis nálam kaphatók.

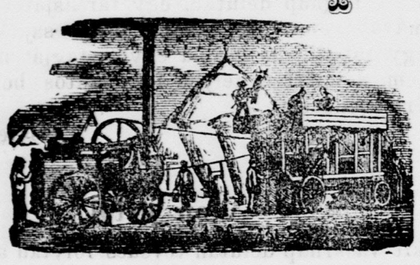
NEIDLINGER G.

A szepesmegyében lévő

Krompach-hernádi vasgyár

a bekövetkező cséplési idényre kiváló szilárd szerkezetü

Cséplőgépeket

és **TISZTITÓ ROSTÁKAT** gyártott. A cséplő gépek meghosszabbitott szalmarázókkal birnak, a mi által a szemek teljesen kiválasztatnak a szalmából. A meghosszabbitott szalmarázóju cséplőgépekhez az erő szükséglethez mérten kiváló erős harangjárgányok vannak készitve.

A fent emlitett cséplőgépekből, ugyszintén a gyár által készi ett többrendbeli gazdasági gépekből a főraktár az alólirottaknál van, a melyeknek megtekintésére tisztelettel felhivjuk a gazda közönséget. — Ugyanezen gépek a **folyó évi országos kiállitáson a nagygépcsarnokban müködésben lesznek bemutatva.**

A részletes árjegyzéket ezen gyártmányokról felszóllitásra ingyen és bérmentesen készséggel megküldjük.

Teljes tisztelettel

Bauer és Társa

mezőgazdasági gépcsarnoka és gépmühelye

DEBRECZENBEN N.-Péterfia utcza 853. sz.

helyi vonat megálló helye.

N.-Kállóban

egy ház, bolt- és lakhelyiséggel együtt 20 év óta fenálló füszer és vegyes kereskedéssel, élénk forgalmu helyen, minden órán kiadó, vagy eladó.

Értekezhetni Kupfer József liszt- és sókereskedésében helyben.

Kitünő minőségü Gráczi és Marburgi férfi és fiu czipők.

Legjobb fajta Everlasting női és leány czipők.

JELENTÉS.

Rövid idő mu ván

üzlethelyiség változtatás

miatt, a raktáramon levő, **legjobb anyagból** készült

női, férfi és gyermek czipők àrai

egyelőre tetemesen leszállitottam.

A mit is azon hozzáadással bozok a nagyérdemü közönség becses tudomására, hogy *ezután is mint eddig*, fő feladatomnak tekintem tisztelt *vevőimnek a legjobb anyagból* készült *árukat legolcsóbb árban* adhatni.

A nagyérdemü közönség szives pártfogását magamnak továbbra is kérve, maradtam

tisztelettel

FALK OTTÓ

Debreczen, Czegléd-utcza a városháza épületében.

Az arany csizmához.

Megrendelések mérték után **gyorsan**, javitások **pontosan** eszközöltetnek.

Legjobb fajta Everlasting gyermek czipőkben.

Minden tőlem vásárolt czipőnek jóságáért kezességet vállalok.

A torontálmegyei gazdasági kiállitáson 1884-ben EZÜST DISZ-OKLEVELET nyert.
A bécsi 1883. évi nemzetk. gyógysz. kiállitáson EZÜST ÉRMET nyert.
A trieszti 1882 évi kiállitáson BRONZ-ÉRMET nyert.
A gráczi 1880-ik évi országos kiállitáson ELISMERÉSI OKLEVELET nyert.

A MOHAI ÁGNES FORRÁS

hazánk egyik legszénsavdúsabb

SAVANYUVIZE

kitünő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain a apuló bajaiban. Általában a viz mindazon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer müködésének fölfokozása kivánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos főraktár **Édeskuty L.** m. kir. udv. szállitónál, Budapesten.

Ugyszintén kapható minden gyógyszertárban, füszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1884-ik évi elszállitás

1,500,000

palaczk.

Debreczenben kapható: Csanak József, Geréby Fülöp, Rickl József Zelmos, Szabó Zsigmond és Varga Lajos uraknál.

BIKSZÁDI GYÓGYFÜRDŐ.

Évad-megnyitás május 20-kán.

Fekvés: Szatmármegye keleti szélén, az „Avas“ közepe táján, szelektől védett erdei fensikon százados tölgyerdők, szőllő tenyészet regényes kilátás.

Közlekedés: Eszakkeleti vaspályán Técső állomástól 4, Szinérváralja (szatmár nagybanyai vasut) állomástól 2 óra járásnyira. Ezen utóbbi állomáson a déli 12 órakor Szatmár felől jövő vonatoknál minden kedden és szombaton, ruganyos fedett kocsik állanak rendelkezésre. Bármely más napra és vonathoz kocsik a fürdő-igazgatóságnál megrendelhetők. Minden nagyobb állomáson 33⅓% árleengedéssel menet-térti jegyek válthatók.

Gyógyeszközök: 3 konyhasós égvényes ivó-forras, maga nemében páratlan ásványviz, kádfürdő, havasi tej, savó, kitünő füszeres lovegő, naponta kétszer zene, kényelemmel butorozott szobák, sétányok stb.

Kórjavaslatok: Gyomor- bél-hurut, emésztés-hiány, a légzési szervek hurutja, idült tüdőgyuladás, mellhártya izzadmányok, a májnak vérbőség okozta duzzanata, epe pangás, rálló-láz, (malaria) utáni lép tultengés, alhasi pangások (aranyér), köszvényes izzadmányok, fodor mirigyek daganata, görvély-kór, vese-bántalmak, hugy-fövény (Harngries) hólyaghurut, idült hugycsőhurut, méhnek idült tömülése, hüvely- és méh-hurut.

Fürdőorvos Dr, Vajai Imre; gyógytár a negyed órányira fekvő szomszéd faluban, posta a fürdőben.

Braun Gyula tr. Németország legismertebb tekintélye vizgyógy-tudományokban, egyebek közt a következőket irja a bikszádi forrásokról, többre becsülvén ezeket a Gleichenberg és Emsnél. „Az ismert források sorában a bikszádi viznek csak egy analogja van, t. i, Luhasovitz 1-sö számu forrása 23 szemer szikhalvaggal és 33 szemer kénszénsavas szikéleggel. Ezen viz tehát épen ugy, mint a Luhasovitzé, az erős konyhasós égvényes savanyuvizek eszményképe s azért nevezetesen a hurut elleni, az anyagcserét és sejtképzést elősegitő javallatainak teljesitésére kiváltképen alkalmatos. (Orvosi heti lap 1873-dik évfolyam 21-dik szám.)

Jó konyháról **DEMKŐ JANOS** vendéglős kozeskedik.

Megrendeléseket szobákra átvesz.

Bikszád gyógyfürdő igazgatósága.

Debreczen, 1885. Nyomatott a „Debreczeni Ellenör“ könyvnyomdájában, Piacz, SIMONFFY-ház.